

Супрунова І.В.,
д.н.з.держ.упр., доцент,
доцент кафедри національної безпеки,
публічного управління та адміністрування
Стеблецький І.М.
здобувач,
Державний університет «Житомирська політехніка»

БОРОТЬБА З КОНТРАБАНДОЮ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ПОСИЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ОБОРОНИ ТА БЕЗПЕКИ НА ШЛЯХУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Одним із важливих завдань України є забезпечення економічної безпеки держави, зокрема, забезпечення дієвої політики запобігання та протидії контрабанді в контексті європейської інтеграції.

Контрабандою є переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю: культурних цінностей; отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів; частин вогнепальної нарізної зброї; також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації; лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених; інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України; підакцизних товарів (крім електричної енергії) та наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів.

Основною ознакою контрабанди виступає саме умисне переміщення предметів контрабанди поза місцем розташування митного органу або поза робочим часом, установленим для нього, і без виконання митних формальностей або переміщення предметів контрабанди з незаконним звільненням від митного контролю.

Пріоритетними напрямками боротьби з контрабандою в Україні як фактору забезпечення економічної безпеки в умовах європейської інтеграції України є:

– прийняття нових та удосконалення існуючих нормативно-правових актів з питань забезпечення ефективності запобігання та протидії контрабанді, гармонізація норм правозастосування в даній сфері з нормами ЄС [3; 4];

- підвищення ефективності діяльності органів, відповідальних за забезпечення запобігання та протидії контрабанді на державному, регіональному та місцевому рівнях; налагодження ефективної координації й взаємодії суб'єктів боротьби з контрабандою;
- забезпечення реформування та розвитку Державної митної служби України у боротьбі з контрабандою в контексті захисту економічних інтересів з урахуванням нових загроз національній безпеці України;
- упровадження нових ІТ-технологій для мінімізації ризиків корупційних проявів та розвитку системи інтегрованого управління кордонами;
- запровадження можливості обміну в режимі реального часу інформацією з відповідними інформаційними системами інших держав щодо митного оформлення товарів, які переміщуються через митний кордон України;
- підвищення дієвості громадського контролю за діяльністю митних органів України.

Важливим кроком до наближення українського законодавства до практик ЄС стало запровадження кримінальної відповідальності за товарну контрабанду для всіх товарів. Так 9 грудня 2023 року Верховною Радою України було прийнято закон № 3513-IX «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів» [1], яким запроваджено з 1 січня 2024 року кримінальну відповідальність за контрабанду підакцизних товарів, а з 1 липня 2024 року – за контрабанду інших видів товарів. Ухвалення законопроекту про криміналізацію контрабанди було однією з умов ЄС для надання Україні макрофінансової допомоги. Таким чином, Україна відмовився від ідеї фінансових покарань та упровадив практики ЄС, які передбачають не тільки фінансову відповідальність, а й кримінально-правові заходи боротьби з контрабандою.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів» № 3513-IX від 09.12.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3513-20#Text>.

2. Данів Р.І. Організаційно-правове реагування на сучасні загрози національній безпеці України щодо протидії контрабандній діяльності. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 9. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/74.pdf.

3. Кримінальний кодекс України № 2341-III від 5.04.2001 р.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

4. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>